

Sygn. akt IV U 1146/16

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 10 listopada 2016r.

Sąd Okręgowy w Zielonej Górze IV Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie :

Przewodniczący SSO Katarzyna Kijowska

Protokolant st. sekr. sąd. Zofia Fechner

po rozpoznaniu w dniu 28 października 2016r. w Zielonej Górze

odwołania ***H. S.***

od decyzji ***Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z. G.***

z dnia 26 lutego 2016r. znak (...)

w sprawie ***H. S.***

przeciwko ***Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z. G.***

o emeryturę pomostową

zmienia zaskarżoną decyzję Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z. G. z dnia 26 lutego 2016r., znak (...), w ten sposób, że przyznaje wnioskodawcy H. S. prawo do emerytury pomostowej od dnia 03.02.2016 r.

Sygn. akt IV U 1146/16

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 26.02.2016 r., znak: (...), pozwany Zakład Ubezpieczeń Społecznych odmówił wnioskodawcy H. S. prawa do emerytury pomostowej, ponieważ zdaniem organu rentowego wnioskodawca nie osiągnął wymaganego 25-letniego okresu składkowego i nieskładkowego. Zakład nie uwzględnił wnioskodawcy m.in. okresu pracy w (...) od 10.04.2006 r. do 10.05.2008 r., stwierdzając, że do stażu pracy niezbędnego do uzyskania emerytury pomostowej nie uwzględnia się okresów pracy wykonywanej za granicą – pracy z tytułu zatrudnienia na statkach obcych bander, ponieważ wnioskodawca nie był delegowany do pracy za granicą przez pracodawcę polskiego lub zarejestrowanego w Polsce.

W odwołaniu od powyższej decyzji wnioskodawca H. S. wniósł o zaliczenie do stażu pracy okresu 17 miesięcy potwierdzonego przez (...) instytucję ubezpieczeniową oraz przyznanie wnioskodawcy prawa do emerytury pomostowej. Jednocześnie wnioskodawca poinformował, że (...) instytucja ubezpieczeniowa odmówiła mu prawa do emerytury.

W odpowiedzi na odwołanie pozwany organ rentowy wniósł o jego oddalenie, podtrzymując stanowisko zawarte w zaskarżonej decyzji.

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

Wnioskodawca H. S., urodzony (...), złożył w organie rentowym wniosek o emeryturę pomostową w dniu 03.06.2014 r., który doprowadził do wydania przez ZUS decyzji odmownej z dnia 29.08.2014 r., znak: (...). Pozwany odmówił wnioskodawcy prawa do świadczenia, stwierdzając, że wnioskodawca nie osiągnął wymaganego 25-letniego okresu składkowego i nieskładkowego.

okoliczności niesporne

dowód: akta emerytury pomostowej

Kolejny wniosek o emeryturę pomostową wnioskodawca złożył w organie rentowym w dniu 03.02.2016 r.

Wobec zgłoszonego wniosku, pozwany wydał zaskarżoną decyzję.

okoliczności niesporne

dowód: akta emerytury pomostowej

Organ rentowy uznał za udowodnione okresy składkowe i nieskładkowe w łącznym wymiarze 23 lat, 11 miesięcy i 5 dni, w tym staż pracy w szczególnych warunkach/charakterze w wymiarze 21 lat, 9 miesięcy i 14 dni.

Zakład nie uwzględnił m.in. okresu pracy w (...) od 10.04.2006 r. do 10.05.2008 r.

okoliczności niesporne

dowód: akta emerytury pomostowej

W okresie od 10.04.2006 r. do 10.05.2008 r. wnioskodawca wykonywał pracę na terenie (...) jako marynarz podczas połowu.

(...) instytucja ubezpieczeniowa potwierdziła 17 miesięcy ubezpieczenia przebytego na terenie(...).

(...) instytucja ubezpieczeniowa odmówiła wnioskodawcy prawa do emerytury.

okoliczności niesporne

dowód: - akta organu rentowego, w tym k. 45-46, 51-81, 205-207, 209,

211-214, 295-303 akta merytalnych,

- tłumaczenie odcinka wynagrodzenia z dnia 03.07.2006 r.,

k. 44 akt sąd.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje :

Odwołanie wnioskodawcy okazało się zasadne.

Przedmiotem sporu w niniejszej sprawie było ustalenie, czy pozwany organ rentowy zaskarżoną decyzją zasadnie odmówił wnioskodawcy prawa do emerytury pomostowej, nie uwzględniając okresu pracy wnioskodawcy w (...) od 10.04.2006 r. do 10.05.2008 r., ponieważ wnioskodawca nie był zatrudniony przez pracodawcę polskiego lub zarejestrowanego w Polsce.

Sam okres ww. zatrudnienia, za który (...) instytucja ubezpieczeniowa potwierdziła 17 miesięcy ubezpieczenia przebytego na terenie (...), był przy tym bezsporny, a potwierdzają go dokumenty zgromadzone w aktach organu rentowego; bezspornie ponadto (...) instytucja ubezpieczeniowa odmówiła wnioskodawcy prawa do emerytury (k.

45-46, 51-81, 205-207, 209, 211-214, 295-303 akt emerytalnych; tłumaczenie przykładowego odcinka wynagrodzenia za sporny okres – k. 44 akt sąd.).

Zgodnie z art. 4 ustawy z dnia 19.12.2008 r. o emeryturach pomostowych (t.j. Dz.U. z 2015 r., poz. 965 ze zm.), prawo do emerytury pomostowej, z uwzględnieniem art. 5-12, przysługuje pracownikowi, który spełnia łącznie następujące warunki:

- 1) urodził się po dniu 31 grudnia 1948 r.;
- 2) ma okres pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze wynoszący co najmniej 15 lat;
- 3) osiągnął wiek wynoszący co najmniej 55 lat dla kobiet i co najmniej 60 lat dla mężczyzn;
- 4) ma okres składkowy i nieskładkowy, ustalony na zasadach określonych w art. 5-9 i art. 11 ustawy o emeryturach i rentach z FUS, wynoszący co najmniej 20 lat dla kobiet i co najmniej 25 lat dla mężczyzn;
- 5) przed dniem 1 stycznia 1999 r. wykonywał prace w szczególnych warunkach lub prace w szczególnym charakterze, w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3 ustawy lub art. 32 i art. 33 ustawy o emeryturach i rentach z FUS;
- 6) po dniu 31 grudnia 2008 r. wykonywał pracę w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze, w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3;
- 7) nastąpiło z nim rozwiązanie stosunku pracy.

Zgodnie z art. 8, pracownik wykonujący prace w szczególnych warunkach wymienione w pkt 20, 22 i 32 załącznika nr 1 do ustawy, który spełnia warunki określone w art. 4 pkt 1, 4-7, nabywa prawo do emerytury pomostowej, jeżeli:

- 1) osiągnął wiek wynoszący co najmniej 50 lat dla kobiet i co najmniej 55 lat dla mężczyzn;
- 2) ma okres pracy w szczególnych warunkach wymienionej w pkt 20, 22 i 32 załącznika nr 1 do ustawy, wynoszący co najmniej 10 lat.

Zgodnie natomiast z art. 6 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 13.10.1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (t.j. Dz.U. z 2016 r., poz. 963 ze zm.), obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym podlegają, z zastrzeżeniem art. 8 i 9, osoby fizyczne, które na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej są pracownikami.

Wnioskodawca w spornym okresie przez 17 miesięcy był zatrudniony i zgłoszony do ubezpieczeń w Islandii, co pozwany uznał za argument przemawiający za odmową uwzględnienia tego okresu do stażu pracy.

Należy więc wskazać, że do obywateli Państwa Członkowskiego, którzy podlegają lub podlegali ustawodawstwu jednego lub kilku Państw Członkowskich, stosuje się rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 883/2004 z dnia 29.04.2004 r. w sprawie koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego (art. 2 ust. 1).

Rozporządzenie stosuje się do całego ustawodawstwa odnoszącego się do następujących działów zabezpieczenia społecznego: świadczeń z tytułu starości (art. 3 ust. 1 lit. d).

Emeryturę pomostową, o którą ubiega się wnioskodawca, zakwalifikować należy jako świadczenie z tytułu starości zgodnie z ww. przepisem rozporządzenia nr 883/2004.

W zakresie dokładnego charakteru świadczenia, w orzecznictwie TSUE stwierdza się, że dla uznania danych świadczeń za świadczenia z zabezpieczenia społecznego powinny one być postrzegane jako posiadające taką samą naturę, niezależnie od cech właściwych różnym ustawodawstwom krajowym, gdy ich cel, podstawa wyliczenia i warunki przyznawania są identyczne. Natomiast cechy wyłącznie formalne nie mogą być uznawane za elementy konstytutywne

przy określaniu świadczeń (por. wyroki: z dnia 5 lipca 1983 r., 171/82, Valentini, pkt 13; z dnia 18 lipca 2006 r., C-406/04, De Cuyper, pkt 25; z dnia 11 września 2008r., C-228/07, Petersen, pkt 21).

Wcześniejsze świadczenia z tytułu starości przyznawane są ze względu na wiek i ograniczenie, zaprzestanie lub zawieszenie wykonywania pracy, przy czym uprawniony nie musi pozostawać do dyspozycji służb zatrudnienia.

Porównanie cech i zasad przyznawania emerytury pomostowej z powyższymi kryteriami wskazuje, że jest to wcześniejsze świadczenie z tytułu starości. Warunkiem jego nabycia jest osiągnięcie określonego wieku, rozwiązanie stosunku pracy, jak również brak możliwości dalszego (po nabyciu prawa) wykonywania pracy w szczególnym charakterze bądź warunkach (prawo do emerytury pomostowej ulega zawieszeniu bez względu na wielkość uzyskiwanego przychodu – por. art. 17 ust. 4 u.e.p.) albo ograniczenie możliwości wykonywania innej pracy ze względu na ryzyko zmniejszenia lub zawieszenia wysokości prawa do emerytury pomostowej w wyniku osiągania określonego przychodu (art. 17 ust. 1 u.e.p.). W istocie jest to zatem rodzaj emerytury w niższym wieku emerytalnym (por. I. Jędrasik-Jankowska. Pojęcia i konstrukcje prawne ubezpieczenia społecznego, wyd. 7, Warszawa 2016, s. 406-407), który zastąpił emerytury dla osób urodzonych po dniu 31.12.1948 r., przy czym w przypadku emerytur pomostowych możliwość taka została przewidziana tylko w przypadku dodatkowego posiadania stażu w szczególnych warunkach lub charakterze.

Emerytura pomostowa gwarantuje możliwość przejścia na świadczenie wypłacane z ubezpieczenia społecznego w obniżonym wieku, ale ze względu na spełnienie szczególnych kryteriów przez ubezpieczonego, tj. odpowiednio długi staż pracy w szczególnych warunkach lub charakterze. Emerytura pomostowa nie ma więc charakteru świadczenia przedemerytalnego ani świadczenia z tytułu bezrobocia.

Zdaniem Sądu, jest to wcześniejsze świadczenie z tytułu starości uwarunkowane dodatkowym kryterium, które zaliczyć należy do kategorii świadczeń z tytułu starości w rozumieniu art. 3 ust. 1 lit. d rozporządzenia nr 883/2004. Za taką kwalifikacją emerytury pomostowej przemawiają podobne do innych świadczeń z tytułu starości zasady jej przyznawania, cel świadczenia i chronione ryzyko.

Sąd Okręgowy pragnie podkreślić, że rozporządzenie nr 883/2004 stoi na gruncie zasady równego traktowania, wyrażonej w art. 4, zgodnie z którym – o ile rozporządzenie nie stanowi inaczej, osoby, do których stosuje się to rozporządzenie, korzystają z tych samych świadczeń i podlegają tym samym obowiązkom na mocy ustawodawstwa każdego Państwa Członkowskiego, co jego obywatele.

Zgodnie z art. 5 lit. b, o ile rozporządzenie nie stanowi inaczej oraz w świetle specjalnych wprowadzonych przepisów wykonawczych, w przypadkach, w których na podstawie ustawodawstwa właściwego Państwa Członkowskiego, zaistnieniu pewnych okoliczności lub zdarzeń przypisywane są określone skutki prawne, to Państwo Członkowskie uwzględnia podobne okoliczności lub zdarzenia zaistniałe w każdym Państwie Członkowskiego tak jak gdyby miały one miejsce na jego własnym terytorium.

W wyroku z dnia 25 czerwca 1997 r. (C-131/96, Romero, ECR 1997/6/I-03659) TSUE uznał, że zasada równego traktowania wyrażona w art. 3 ust. 1 rozporządzenia 1408/71 zakazuje nie tylko bezpośredniej dyskryminacji ze względu na przynależność państwową osób korzystających z systemu zabezpieczenia społecznego, ale również wszelkich ukrytych form dyskryminacji, które przez zastosowanie innych kryteriów rozróżnienia prowadzą do takiego samego rezultatu. Przykładowo odmowa zrównania służby wojskowej w innym państwie członkowskim ze służbą wojskową w zainteresowanym państwie może prowadzić do przedłużenia prawa do świadczenia dla sierot poza 25 rok życia o okres odpowiadający okresowi służby wojskowej, jeżeli kształcenie osoby zainteresowanej jest przerwane przez taką służbę. Podobnie wypowiedział się TSUE w sprawach dotyczących równego traktowania okresów ubezpieczenia (np. wyrok z dnia 23 listopada 2000 r., C-135/99, Elsen, ECR 2000/11B/I-10409) odnoszący się do uwzględniania przy ustalaniu prawa do emerytury okresów wychowania dziecka przebytych w drugim państwie członkowskim, tak jakby okresy te zostały przebyte na terytorium pierwszego państwa członkowskiego; podobnie wyrok z dnia 7 lutego 2002 r. (C-28/00, Kauer, ECR 2002/2/I-01343); wskazać również można na wyrok TSUE z dnia 3 marca 2011 r., C-440/09, Tomaszewska (dotyczący równego traktowania zagranicznych okresów ubezpieczenia). Jednomyslnie

wypowiadał się również Trybunał co do konieczności uznawania okresów aktywności zawodowej podlegających obowiązkowo ubezpieczeniu czy osiągnięcia przychodu w innym państwie, jeśli ustawodawstwo innego państwa członkowskiego uzależnia od tego nabycie prawa (por. wyrok z dnia 4 października 1991 r., C-349/87, Paraschi, ECR 1991/8/I-04501; z dnia 20 września 1994 r., C-12/93, Drake, ECR 1994/9/I-04337; z dnia 20 lutego 1997 r., C-88/95, C-102/02, C-103/02, Martinez Losada i inni, ECR 1997/2/I-00869) (Ślebzak K., Koordynacja systemów zabezpieczenia społecznego. Komentarz, WKP 2012).

W myśl zaś art. 6 rozporządzenia nr 883/2004, o ile rozporządzenie nie stanowi inaczej, właściwa instytucja Państwa Członkowskiego, której ustawodawstwo uzależnia nabycie prawa do świadczeń od spełnienia okresów ubezpieczenia, zatrudnienia, pracy na własny rachunek lub zamieszkania, bierze pod uwagę w niezbędnym zakresie okresy ubezpieczenia, zatrudnienia, pracy na własny rachunek lub zamieszkania spełnione na podstawie ustawodawstwa każdego innego Państwa Członkowskiego, tak jakby były to okresy spełnione na podstawie stosowanego przez nie ustawodawstwa.

Przy ustalaniu prawa do świadczenia z krajowego ubezpieczenia społecznego każde z Państw Członkowskich traktuje okresy ubezpieczenia odbyte na terytorium jednego z państw Wspólnoty, jak okresy ubezpieczenia na jego terytorium. Zatem przebyte przez skarżącego okresy ubezpieczenia na terenie innego Państwa Członkowskiego, niż Polska (nie pokrywające się z polskimi okresami ubezpieczenia) należy traktować jak okresy przebyte na terytorium państwa polskiego. Składkowe zatem okresy zatrudnienia na terenie innego niż Polska Państwa Członkowskiego należy traktować tak samo, jak składkowe okresy ubezpieczenia na terenie Polski. Przemawia za tym treść art. 45 ust. 1 rozporządzenia 1408/71 w świetle którego, w sytuacji gdy powstanie potrzeba uwzględnienia okresów ubezpieczenia ukończonych zgodnie z ustawodawstwem innego państwa członkowskiego, właściwa instytucja uwzględnia te okresy tak, jak okresy ukończone zgodnie z ustawodawstwem stosowanym przez tę instytucję (wyrok SA w Warszawie z dnia 14.04.2011 r., sygn. akt III AUa 343/10, LEX nr 844685).

Powyższe argumenty przemawiają za uznaniem stażu pracy wnioskodawcy, potwierdzonego przez (...) instytucję ubezpieczeniową, do stażu pracy niezbędnego do uzyskania emerytury pomostowej w niniejszej sprawie.

Wobec 23 lat, 11 miesięcy i 5 dni stażu ubezpieczeniowego, uznanego przez ZUS, po uznaniu dodatkowo 17 miesięcy okresów składkowych z okresu wykonywania przez wnioskodawcę pracy marynarza w (...) od 10.04.2006 r. do 10.05.2008 r., staż ubezpieczeniowy wnioskodawcy wynosi 25 lat, 4 miesiące i 5 dni.

Wnioskodawca udowodnił więc spełnienie spornej przesłanki uzyskania prawa do emerytury pomostowej.

Mając powyższe na względzie, na podstawie art. 477¹⁴ § 2 k.p.c., Sąd Okręgowy orzekł jak w sentencji wyroku.